

12 Αυγούστου 2016

ΙΜΒΡΟΣ: ταξίδι της καρδιάς και της μνήμης

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

(Εξόρμηση-προσκύνημα με το «ΦΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ», Πεντηκοστή 2016)

«Γαληνού και Καλλίτσας...», δυο ονόματα στο μακρύ κατάλογο των μνημοσύνων της γιαγιάς. Ήταν οι πάπποι της. Τους φύλαγε μέσα στον καρυδένιο μπουφέ της μαζί με τα κουφέτα, τ' ασημένια καραμελάκια και τις σοκολατένιες ελίτσες που «κλέβαμε» όταν ψαχουλεύαμε περίεργα τους θησαυρούς της. Στο πλάι ήταν το δικό της σάβανο, φερμένο από τα Ιεροσόλυμα και η φορεσιά που είχε έτοιμη για το ξόδι της.

Ένα πανηγύρι ήταν πάντα τα μνημόσυνα για τη γιαγιά. Θυμάμαι την καλύτερη χνουδωτή πετσέτα, όπου έστρωνε αποβραδís το βρασμένο στάρι, το αναμμένο καντηλάκι και το ποτηράκι το νερό, που έρχονταν οι ψυχές να ξεδιψάσουν. Γελάγαμε μ' αυτό το πάθος και την ιερότητα που μιλούσε για τους κοιμηθέντες πατέρες, μητέρες, πάππους και γιαγιάδες, «αναντάν, μπαμπαντάν», όπως έλεγε. Και πάντα το πρωί του μνημοσύνου, η Σμυρνιά γιαγιά έβγαινε δικαιωμένη: «είδατε που λιγόστεψε το νερό στο ποτήρι; Ήρθαν οι ψυχούλες τους, Θεός σχωρέσ' τους...»

«Γαληνού και Καλλίτσας...». Περίεργο μας ηχούσε το όνομα του πάππου της. Και πάντα ήταν πρόθυμη, μάλλον ήταν τάμα της, να αφηγείται την ιστορία των πάππων και των πατέρων της. Μια τόση δα ερώτηση περίμενε από μας, τα εγγόνια της: «Ο Γαληνός ήταν ο καλύτερος νερουλάς της Ίμβρου! Έβγαζε νερό κι έφτιαχνε βρύσες και ξέρετε πόσο ιερό το έχουν οι Τούρκοι το νερό! Πίναν νερό στο όνομά του! Και τόσο ξακουστός έγινε, που τον καλούσαν στην Πόλη και σ' όλα τα παράλια να τους βγάλει νερό. Κι έτσι, σαν βρέθηκε κοντά στη Σμύρνη, του

προξένεψαν την Καλλίτσα, τη γιαγιά μου, την παπαδοκόρη, που γράμματα δεν ήξερε, αλλά όλη τη λειτουργία την ήξερε απ' έξω και την έψελνε όλη τη μέρα. Κάνανε εννιά παιδιά, δεύτερη τη μάνα μου την Κωνσταντινιά, δουλεύτρα μεγάλη...». Και συνέχιζε τις ιστορίες από την πατρίδα όπως έλεγε, τις ιστορίες των νεκρών της.

«Γαληνού και Καλλίτσας...». Όταν ανακοινώθηκε η εκδρομή στην Ίμβρο με το σύλλογο ορθοδόξου εξωτερικής ιεραποστολής « ΦΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ», ξύπνησαν κι αυτές οι μνήμες των μνημοσύνων της γιαγιάς, μάλιστα τέτοιες μέρες μνημόνευσης, όπως το Ψυχοσάββατο της Πεντηκοστής για την εκκλησία μας. Κι είδα τη λάμψη στα μάτια της μάνας μου, που φυλάει τον ίδιο κατάλογο και κρατάει το ίδιο τελετουργικό με αμείωτη έγνοια.

Ίμβρος. Γλυκύ. Στις βρυσάρες

«Γαληνού και Καλλίτσας...». Οραματιζόμουν την ψυχή του πάππου μέσα σε δασωμένη βλάστηση με γάργαρα νερά. Την ιστορία της Ίμβρου χοντρικά την ήξερα, τη διδάσκω κιόλας, ιδιαίτερα κάνοντας μνεία στις συνέπειες και την εφαρμογή της συνθήκης της Λωζάνης. Και σίγουρα θεωρητικά κατείχα τα προβλήματα της ερήμωσης του νησιού και την εγκατάλειψη – συνέπεια πολιτικών σκοπών, σκοπιμοτήτων και πολιτικής αδράνειας μέσα στο χωνευτήρι της ιστορίας.

Όταν όμως κατηφορίζεις την Παναγιά και σταυροκοπιέσαι μπροστά στη Μητρόπολη της Κοίμησης κι αντικρίζεις μια ξεπεσμένη αρχοντιά, αρχίζεις κι αναμετρίεσαι με την προσωπική σου ιστορία και τα βιώματά σου.

Ανηφορίζοντας για τ' Αγρίδια, ανάμεσα από ελιές, αμπέλια κι αμυγδαλιές, λογαριάζεις τον πόνο της απώλειας. Ο μπαρμπα-Γιώργος με την ταβέρνα του κι ο δάσκαλος στο σχολειό απέναντι, που επιτέλους φέτος «φλογίστηκε» στη «στάχτη» του, σου λένε: «πονάμε, μα ζούμε και το παλεύουμε».

Το απογεματάκι στο Γλυκύ, στον Πλάτανο και τις βρυσάρες της εγκατάλειψης, σφίγγεσαι μα σ' αποζημιώνει η παγωμένη λεμονάδα του Θανάση και της Αντριάνης που αντιστέκονται στους καιρούς...

Στο Κάστρο ψηλά, το ηλιοβασίλεμα, ο ήλιος χάνεται στην αχλύ του πίσω από την ελληνική Σαμοθράκη και μεις στην Ίμβρο βιώνουμε τι θα πει νοσταλγία, μαζί με τον Οδυσσέα που ζει στο αίμα μας.

Ίμβρος. Αγγίδια. Με τον μητροπολίτη Ίμβρου και Τενέδου κ. Κύριλλο

Μα τη λαχτάρα και την ιστορία των Ίμβριων αδελφών μας, την κοινωνήσαμε ανήμερα της Πεντηκοστής, στα γονατίσματα της μνημόνευσης μαζί τους. Η φιγούρα του ακοίμητου παππού ιερέα και η συγκίνηση του πρεσβύτευ επισκόπου, όταν ζητούσε προσκυνητές στο πολύπαθο νησί του, νομίζω γονάτισε τις καρδιές μας.

Ίμβρος. Άγιοι Θεόδωροι. Στον ναό του Αγίου Γεωργίου με τον ιερέα

Ίμβρος. Άγιοι Θεόδωροι. Με τη διευθύντρια του Δημοτικού Σχολείου

Και μετά η πέτρινη ανηφοριά για τους Αγίους Θεοδώρους... Ο παπάς, πιστός απόγονος παππού και πατέρα ιερέων, μπροστά στο τέμπλο της ιστορίας. Η φιλόξενη δασκάλα που δίνει τον εαυτό της και μετράει με λαχτάρα, στα δάχτυλα των χεριών, τους μαθητές της επόμενης χρονιάς. Και η περηφάνια που συνδέει τους χωριανούς με την καταγωγή του Πατριάρχη της Ορθοδοξίας, τίμημα όλα αυτά και τιμή για μας τους εκδρομείς προσκυνητές.

Αλλά σε κείνο το αβάσταχτο της ερημίας στο Σχινούδι, νομίζω πως αποστρέψαμε το βλέμμα! Μια τούρκικη παροιμία της γιαγιάς έρχεται στο στόμα μου: «Azele ise Seytan karışır», στην άτσαλη δουλειά ο Σεϊτάνης, ο διάβολος δηλαδή, χώνεται. Άστοχες, πρόχειρες, σπασμωδικές, απρογραμματίστες ακόμα κι αδιάφορες ενέργειες φέραν την καταστροφή. Κι όμως στα μάτια των αδελφών μας, που μας ξεδίπλωσαν τον πόνο τους σε κείνο το πλυσταριό της παράδοσης, ξεδιπλώθηκε μαζί και ο ασίγαστος αγώνας τους. Αγώνας για δικαίωση... Δικαίωση της πατρίδας, της ζώσας πατρίδας, της ύπαρξής τους τελικά, των παιδιών τους και των παιδιών των παιδιών τους... Γιατί πατρίδα είναι το μέλλον, επειδή είναι παρελθόν, παρελθόν που δε λησμονιέται... Είναι η Ίμβρια Παναγιά η Μπαλωμένη, που παραμυθείται, που επουλώνει πληγές...

«Γαληνού και Καλλίτσας...». Η ζωή, ο πόνος, η λαχτάρα των Ίμβριων αδελφών μας στη μορφή της γιαγιάς με τα τρεμάμενα χείλη στο ψαλτήρι, ανήμερα της Αγίας Τριάδας... Στη μορφή του πάππου της γιαγιάς μου. Κάπως έτσι η πατρίδα γίνεται ουσία που δεν κρατάς για σένα, την προσφέρεις, την μοιράζεσαι.

Γαληνού και Καλλίτσας... Ο Θεός να τους αναπαύσει!